

vermeld, hun denkbeeld niet zoozeer getoetst aan een voorafgaand en nauwkeurig onderzoek naar de gunstige of ongunstige zijden, die uit een zuiver wetenschappelijk staathuishoudkundig oogpunt aan werkinrichtingen verbonden zijn; zij hadden evenmin eerst de oorzaken van de zoo aanzienlijk vermeerderde armoede trachten op te sporen, maar, waar zij overal kommer en gebrek om zich heen zagen, zochten zij naar een middel om die ellende te lenigen, en meenden, dat de oprichting eener werkinrichting daartoe alleszins geschikt was. Voorzitter werd ds. Joannes Tideman, onder-voorzitter de heer H. T. Löhnis, secretaris de heer Joost van Vollenhoven, boekhouder de heer J. J. M. van Heel, penningmeester de heer J. Roest van Limburg, terwijl verder lid waren de heeren: P. C. Deutz Ebeling, P. J. Ellinckhuysen, E. Ezechiëls, A. Gleichman, M. P. Ketelaar, J. R. Mees R.Pz., H. W. A. van Oordt, L. V. van Rossem en J. F. Schuuren.

De leden, behalve het Bestuur, verdeelden zich in verschillende commissies, waarvan een zich belast zag met het huisbezoek aan de arbeiders, aan wie de Vereeniging werk verschaffen zoude. Zij heeft eerst goed gewerkt, doch later werd het aantal arbeidersgezinnen, soms 300, te groot.

Om haar doel zoo goed mogelijk te bereiken had zij zich eenige beginselen ten grondslag gesteld:

1°. wilde zij slechts gedurende den *winter* laten werken, om niet den schijn te wekken, dat de arme op voortdurenden steun kon rekenen; doch heeft later, om bijzondere redenen, voor de straatreiniging een uitzondering gemaakt;

2°. zou het werkloon lager zijn dan het gewone loon, en bedragen f 0.60 per werkdag, die des zomers op twaalf uren, des winters op acht uren werd gesteld. Hierdoor, meende men, zou een arbeider zich alleen dan aanmelden, als geen ander werk voor hem te vinden zou zijn en ook trachten, zoo spoedig mogelijk ander werk te krijgen;

3°. moest het werkloon naar verdienste geregeld worden, een trage arbeider minder verdienen dan een ijverige;

4°. zou slechts *geschikt* werk worden uitgegeven, dus geen nutteloos werk. Grondwerk, klompenmaken, vlashekelen, straatreiniging waren de werkzaamheden, welke de meeste geschiktheid schenen aan te bieden, daar zij weinig, soms zelfs geen oefening vereischten, en omdat zij gezonde en mannelijke arbeid waren